

Obchodní zvyklosti

Opožděné placení peněžitých závazků nemůže být považováno za odvětvovou obchodní zvyklost podle § 264 odst. 1 obch. zák. ani v případě, že by šlo o obecně ustálené pravidlo chování v určitém obchodním odvětví. Praxe neuplatňování úroků z prodlení, byť by byla odvětvovou obchodní zvyklostí, nemůže být ve smyslu § 264 odst. 1 obch. zák. překážkou vymahatelnosti (uplatnění) práva na úroky z prodlení.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 32 Cdo 4932/2009, ze den 22.3.2011)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně FN B., se sídlem v B., zastoupené JUDr. H.K., advokátkou se sídlem v B., proti žalované NMB, příspěvkové organizaci, se sídlem v B., zastoupené JUDr. P.S., advokátem se sídlem v B., o 125 304,86 Kč s příslušenstvím, vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 32 C 84/2003, o dovolání žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 21. května 2009, č. j. 27 Co 138/2007-219, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Podle obsahu spisu se žalobkyně domáhala žalobou po žalované zaplacení zákonných úroků z prodlení, které jí vyúčtovala za pozdní úhradu kupní ceny dodaného zdravotnického materiálu a služeb (dále též jen „zboží“).

Městský soud v Brně rozsudkem ze dne 12. října 2006, č. j. 32 C 84/2003-197, ve spojení s doplňujícím usnesením ze dne 6. února 2007, č. j. 32 C 84/2003-206, zamítl žalobu a rozhodl o náhradě nákladů řízení mezi účastnicemi navzájem a náhradě nákladů státu.

Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že mezi účastnicemi byly uzavírány v roce 2001 a na počátku roku 2002 ústní kupní smlouvy na dodávky zboží podle § 409 obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“). K jejich vzniku docházelo tím, že žalobkyně dodávala žalované předmětné zboží v požadovaném rozsahu na základě telefonických objednávek. Z výslechů svědků (ředitelů nemocnic a zaměstnanců ekonomického managementu nemocnic v regionu Jihomoravského kraje) a z e-mailové korespondence mezi řediteli nemocnic v regionu Jihomoravského kraje vzal za prokázané, že v rámci tohoto kraje, tedy i mezi účastnicemi řízení, byla v rozhodné době zavedena a dodržována praxe zaplatit za předmětné zboží v rozpětí několika měsíců po jeho dodání a obdržení faktur. Tato praxe byla zachovávána i v souvislosti s obchodní zvyklostí nežádat majetkové sankce za prodlení s úhradou ceny za dodané zboží (krve, krevních derivátů, poskytnutí vyšetření a zdravotnických výkonů), která byla respektována obecně mezi zdravotnickými zařízeními minimálně v regionu Jihomoravského kraje. Proto žalobkyně nebyla oprávněna požadovat plnění závazku ve lhůtě splatnosti uvedené ve fakturách a žalovaná nebyla povinna závazky v takto určené splatnosti splnit. Jestliže se žalobkyně domáhá po žalované zaplacení úroků z prodlení za pozdní úhradu faktur, není její nárok důvodný. Soud proto žalobu zamítl.

K odvolání žalobkyně Krajský soud v Brně v záhlaví označeným rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že uložil žalované zaplatit žalobkyni 125 304,80 Kč a nahradit jí náklady za řízení před soudy obou stupňů. Dále rozhodl o náhradě nákladů státu.

Odvolací soud zopakoval listinné důkazy provedené soudem prvního stupně k prokázání existence obchodní zvyklosti platit vystavené faktury s několikaměsíčním zpožděním a poučil účastnice o tom, že na existenci gentlemenké dohody o neúčtování úroků z prodlení za pozdní úhradu faktur, eventuálně o možném placení faktur s několikaměsíčním zpožděním od jejich vystavení, má jiný názor než soud prvního stupně. Poté, co účastnice řízení žádné doplnění dokazování nenavrhl, odvolací soud dospěl k závěru, že v řízení nebyla prokázána dohoda mezi účastnicemi o lhůtě splatnosti faktur vystavených žalobkyní, což platí i pro existenci tzv. obecné obchodní zvyklosti mezi zdravotnickými zařízeními hradit vzájemně vystavené faktury v rozpětí několika měsíců a nedodržovat tak stanovenou kratší lhůtu splatnosti, jak tvrdila žalovaná. V této souvislosti uvedl, že ani obě působící asociace nemocnic nezaujaly k otázce plateb jednotné stanovisko. Zatímco podle vyjádření Asociace nemocnic České republiky není obecně zavedenou praxí mezi zdravotnickými zařízeními v České republice platit faktury ve lhůtě několika měsíců, z přípisu Asociace českých a moravských nemocnic vyplynulo, že splatnost faktur ve zdravotnictví dosahuje běžně tří až šesti měsíců po dodání zboží a služeb, přičemž nejsou ojedinělé případy splatnosti tuto lhůtu překračující. Podle odvolacího soudu bylo pouze prokázáno, že část zdravotnických zařízení od účtování úroků z prodlení (penalizace) upouští a část zdravotnických zařízení naopak trvá na řádném plnění platebních povinností. Za této situace je nárok žalobkyně na zaplacení vyúčtovaných úroků z prodlení (v penalizačních fakturách nesprávně označených jako penále), jejichž denní výše odpovídá zákonné výši úroků z prodlení, důvodný. Odvolací soud proto změnil zamítavý rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobě vyhověl.

Proti rozsudku odvolacího soudu podala žalovaná dovolání, v němž namítá, že napadené rozhodnutí vychází ze skutkových zjištění, která nemají dostatečnou oporu v provedeném dokazování, a dále že odvolací řízení bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Pochybení při hodnocení provedených důkazů se odvolací soud podle dovolatelky dopustil tím, že důkazům údajně zpochybňujícím existenci tvrzené obchodní zvyklosti přiznal stejnou nebo dokonce větší důkazní hodnotu než důkazům svědčícím o opaku. Učinil tak přesto, že v případě důkazů o existenci obchodní zvyklosti jde o svědecké výpovědi, případně o soudem vyžádané stanovisko Asociace českých a moravských nemocnic, zatímco důkazy její existenci zpochybňující mají pouze formu písemných vyjádření některých nemocnic a Asociace nemocnic České republiky, která předložila soudu sama žalobkyně a žalovaná je pokládá za účelová a nevěrohodná. Podle dovolatelky by nemělo být přehlédnuto ani to, že Asociace nemocnic České republiky reprezentuje pouze několik málo státních fakultních nemocnic, zatímco druhá z uvedených asociací může vycházet ze zkušeností řádově stovek svých členů. Kromě toho poukazuje na rozpory v tvrzeních a důkazech žalobkyně, jakož i na skutečnost, že písemná vyjádření, která předložila soudu žalobkyně, se rozhodné doby netýkají. Naproti tomu důkazy na podporu existence příslušné obchodní zvyklosti jsou v souladu a vzájemně se doplňují. Z uvedeného dovolatelka vyvozuje, že důkazy provedené na podporu a proti existenci příslušné obchodní zvyklosti nemají srovnatelnou důkazní hodnotu. Potřebnou důkazní sílu mají podle jejího názoru jen důkazy znějící ve prospěch tvrzené obchodní zvyklosti, z nichž měl odvolací soud dovodit její existenci a učinit tak jiný závěr o závazné lhůtě splatnosti předmětných faktur.

Podle přesvědčení dovolatelky odvolací soud pochybil i opomenutím jejího opakovaného odkazu na specifický etický aspekt vzájemného vztahu mezi oběma stranami, který spatřuje v tom, že zajištění krevního derivátu se neřídí běžnou obchodní úvahou, nýbrž výhradně jen potřebou záchrany života a zdraví, a to bez ohledu na otázku výhodnosti či nevýhodnosti koupě pro kupujícího a jeho případnou momentální nepříznivou finanční situaci. Zdůrazňuje, že tuto etickou okolnost by měly respektovat všechny osoby, které se na příslušné péči podílí, a to i tím způsobem, že veškeré majetkové riziko neponese pouze zdravotnické zařízení, které je za záchranu života a zdraví jiných osob přímo odpovědné. Za konkrétní projev takového respektu dovolatelka považuje tvrzenou nepsanou a

všeobecně dodržovanou dohodu, podle níž si minimálně veřejnoprávní zdravotnická zařízení v rozhodné době tolerovala lhůty splatnosti řádově v měsících a v případě druhotné platební neschopnosti se vzájemně nezatěžovala jakýmkoliv majetkovými sankcemi. Proto setrvává na názoru, že žalobkyně nemá na požadovanou majetkovou sankci právo, resp. s ohledem na § 3 odst. 1 občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“) a § 265 obch. zák. by soud neměl přiznat tomuto právu žádnou právní ochranu.

Tvrzené vady se podle dovolatelky odvolací soud dopustil porušením zásady dvojinstančnosti řízení, jestliže s ohledem na odlišný právní názor a i s přihlédnutím na opakované odkazy žalované na § 3 odst. 1 obč. zák. a § 265 obch. zák. nezrušil rozsudek soudu prvního stupně a věc mu nevrátil k dalšímu řízení.

Dovolatelka navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

Ve vyjádření k dovolání žalobkyně považuje námitky dovolatelky ohledně hodnocení důkazů za neopodstatněné. V otázce poukazovaného etického obsahu vzájemného vztahu účastnic souhlasí s dovolatelkou potud, že dodávky krevního derivátu nelze podmiňovat tím, co je pro kupujícího momentálně výhodné nebo zda má či nemá k dispozici finanční prostředky, jako je tomu v běžných dodávkách, a také tak nečiní. Ohledně zaplacení dodávek krevního derivátu však není možné postupovat jinak než trvat na jejich úhradě ve smluvené nebo zákonem stanovené době. Přistoupením na argumentaci dovolatelky, že majetkové riziko nemůže nést jen zdravotnický subjekt, který si jeho dodávku objednal, by nastala situace, že by veškeré majetkové riziko nesl ten, kdo předmětnou komoditu dodává, s čímž nesouhlasí. Žalobkyně se ztotožňuje se závěrem odvolacího soudu, že v průběhu řízení nebyla tvrzená obchodní zvyklost prokázána, a navrhuje, aby dovolací soud zamítl dovolání a přiznal jí náhradu nákladů dovolacího řízení.

Se zřetelem k době vydání rozsudku odvolacího soudu se uplatní pro dovolací řízení - v souladu s bodem 12. čl. II. přechodných ustanovení zákona č. [7/2009](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony - občanský soudní řád ve znění účinném do 30. června 2009 (dále též jen „o. s. ř.“).

Dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., neboť směřuje proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl změněn rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé, není však důvodné.

Nejvyšší soud přezkoumal rozhodnutí odvolacího soudu v napadeném rozsahu (srov. § 242 odst. 1 o. s. ř.), jsa vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně toho, jak jej dovolatelka obsahově vymezila (srov. § 242 odst. 3 větu první o. s. ř.).

Rozhodující význam pro výsledek tohoto sporu má zodpovězení zásadní otázky, zda lze za obchodní zvyklost považovat praxi účastníků obchodních vztahů, spočívající v opožděném placení kupních cen a neúčtování a nevymáhání úroků z prodlení, a pokud ano, zda a jak se taková obchodní zvyklost podle § 264 odst. 1 obch. zák. promítá do práva věřitele na úroky z prodlení. Záporné řešení této otázky by totiž činilo bezpředmětným uplatněný dovolací důvod dle § 241a odst. 3 o. s. ř. (t. j. že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování), jehož prostřednictvím dovolatelka zpochybňovala hodnocení důkazů odvolacím soudem se závěrem o neexistenci jí tvrzené obchodní zvyklosti.

Obchodní zvyklosti lze vyložit jako ustálenou obchodní praxi (pravidla), která je dodržována účastníky obchodních vztahů a může mít různý dosah. Některá pravidla jsou uplatňována všeobecně v obchodě, jiná jen v některém obchodním odvětví. Další zvyklosti se mohou vztahovat jen k určitému druhu obchodů či k určitému druhu zboží (díla) nebo mohou být omezeny jen na určitou územní

oblast. I když obchodní zvyklosti regulují chování subjektů práva, neuplatňují svoji regulativní schopnost samy, ale na základě příslušných ustanovení právních předpisů. Nejsou samy o sobě právní normou ani pramenem práva a právního významu nabývají jen na základě a v rámci právní normy obsažené v právním předpisu (srov. například Pelikánová, I.: Komentář k § 264 zák. č. [513/1991](#) Sb., dále Marek, K., Pokorná, J.: Obchodní zvyklosti – důležitý prvek regulace právních vztahů. Právní rádce, ročník 1999, číslo 2, strana 8).

Lze-li obchodní zvyklosti vymezit jako ustálenou obchodní praxi, neznamená to ještě, že každé zaužívané pravidlo chování účastníků obchodních vztahů musí představovat obchodní zvyklost. Nebude tomu tak zejména v případech opakovaného porušování práv a povinností (ať již subjektivních nebo objektivních), neboť je pojmově vyloučeno, aby pravidlo chování, které je v rozporu se zákonem či smluvní úpravou, bylo způsobilé nabýt formu obchodní zvyklosti.

Tak je tomu i v předmětné věci, docházelo-li u mnohých účastníků obchodních vztahů v odvětví zdravotnictví po nějakou dobu k několikaměsíčnímu prodlení s úhradou kupních cen (lhostejno, zda z důvodu takzvané druhotné platební neschopnosti). Porušování povinnosti splnit včas a řádně závazek, i kdyby šlo o jev déletrvajících a rozšířených v celém odvětví, nelze považovat za obchodní zvyklost. Skutečnost, že příčinou opožděných plateb je platební neschopnost dlužníků, ať již způsobena čímkoli, nemůže na tomto závěru nic změnit.

V této souvislosti je vhodné uvést, že nic nebrání tomu, aby se stala obchodní zvyklostí (za splnění ostatních podmínek) například sjednáváná delší doba splatnosti kupních cen. V tom případě by však byla předpokladem pro ustálení takového pravidla skutečnost, že si určitou (déletrvajících) dobu splatnosti budou účastníci obchodních vztahů v určitém odvětví mezi sebou sjednávat a že takovou dobu splatnosti budou věřitelé poskytovat dlužníkům při výzvách k plnění dle § 340 odst. 2 obch. zák. Tato situace však v dané věci nenastala.

Pokud by bylo možno za obchodní zvyklost považovat ustálenou praxi, spočívající v neuplatňování vymezených sankčních důsledků (smluvní pokuty, úroků z prodlení) v určitých případech, zůstává pak otázkou, zda a jaký vliv má taková obchodní zvyklost na právo věřitele uplatňovat (vymáhat) úroky z prodlení ve smyslu § 264 odst. 1 obch. zák.

Podle ustanovení § 264 obch. zák. při určení práv a povinností ze závazkového vztahu se přihlíží i k obchodním zvykostem zachovávaným obecně v příslušném obchodním odvětví, pokud nejsou v rozporu s obsahem smlouvy nebo se zákonem (odstavec 1). Obchodní zvyklosti, ke kterým se má přihlížet podle smlouvy, se použijí před těmi ustanoveními tohoto zákona, jež nemají donucující povahu (odstavec 2).

Z tohoto ustanovení je zřejmé, že právní význam obchodních zvyklostí při jejich vlivu na práva a povinnosti účastníků závazkového vztahu je různý podle toho, zda účastníci ve smlouvě na určité obchodní zvyklosti odkáží (odst. 2 cit. ustanovení), či smlouvu uzavřou bez odkazu na obchodní zvyklosti (odst. 1 cit. ustanovení). Zatímco v prvním případě staví zákon odkazované obchodní zvyklosti na roveň smluvních ujednání, která se použijí před dispozitivními ustanoveními zákona, tak ve druhém případě obchodní zvyklosti nemají přednost ani před smlouvou a ani před dispozitivními ustanoveními zákona a pouze se k nim při určení práv a povinností ze závazkového vztahu přihlíží. To znamená, že v tomto případě (§ 264 odst. 1 obch. zák.) obchodní zvyklosti (jak již bylo vysvětleno výše) nemají kvalitu právní normy (pramene práva) ani kvalitu smluvního ujednání, a proto nemohou být důvodem pro vznik, změnu či zánik práv a povinností, vyplývajících pro účastníky závazkového vztahu ze smlouvy a z právního předpisu. Proto je text zákona „Při určení práv a povinností ze závazkového vztahu se přihlíží i k obchodním zvykostem ...“ v literatuře interpretován pouze jako výkladové pravidlo při určení práv a povinností ze závazkového vztahu (srov. Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 13. vydání, Praha C. H. Beck 2010, strana 905, dále

těž Marek, K., Pokorná, J. v již cit. literatuře). Další rozdíl v obou odstavcích ustanovení § 264 obch. zák. spočívá v tom, že úprava prvního odstavce se týká jen odvětvových obchodních zvyklostí, tedy obecně zachovávaných v příslušném obchodním odvětví, kdežto ve smyslu druhého odstavce může jít i o ustálená pravidla omezená na určitou územní oblast či na určité obchody.

Z uvedeného výkladu se podává, že i kdyby ustálenou praxi o neuplatňování úroků z prodlení bylo možno považovat za odvětvovou obchodní zvyklost, nemohla by mít vliv na právo věřitele na úroky z prodlení, ani na jeho právo tyto úroky účtovat a vymáhat, neboť tato práva vyplývají ze smlouvy resp. z právního předpisu, před nimiž ve smyslu § 264 odst. 1 obch. zák. odvětvové obchodní zvyklosti nemají přednost a nesmí být s nimi v rozporu. Nelze dospět ani k výkladu dovozujícímu, že uvedená obchodní zvyklost má důsledky vzdání se práva či prominutí dluhu již proto (vedle dalších možných argumentů), že oba instituty (§ 574 obč. zák.) představují způsob zániku dluhu, přičemž, jak bylo výše uvedeno, obchodní zvyklosti ve smyslu § 264 odst. 1 obch. zák. nemohou samy o sobě způsobit zánik dluhu.

Lze uzavřít, že opožděné placení peněžitých závazků nemůže být považováno za odvětvovou obchodní zvyklost podle § 264 odst. 1 obch. zák. ani v případě, že by šlo o obecně ustálené pravidlo chování v určitém obchodním odvětví, a že praxe neuplatňování úroků z prodlení, byť by byla odvětvovou obchodní zvyklostí, nemůže být ve smyslu § 264 odst. 1 obch. zák. překážkou vymahatelnosti (uplatnění) práva na úroky z prodlení.

V důsledku vyjádřeného právního názoru se přezkum napadeného rozhodnutí z důvodu uplatněného podle § 241a odst. 3 o. s. ř. stal bezpředmětným, neboť závěr odvolacího soudu o vymahatelném právu žalobkyně na požadované úroky z prodlení je správný, i kdyby jeho skutková zjištění o (ne)existenci obchodních zvyklostí tvrzených žalovanou neměla oporu v provedeném dokazování.

Namítala-li dovolatelka prostřednictvím dovolacího důvodu podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř. (t. j. že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci) s odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. srpna 2004, sp. zn. 32 Odo 62/2004, že odvolací soud tím, že rozhodnutí soudu prvního stupně nezrušil, ale změnil, jí odňal jednu instanci soudního řízení, pak patrně přehlédla, že novelou občanského soudního řádu provedenou zákonem č. [59/2005 Sb.](#) s účinností od 1. dubna 2005 došlo mimo jiné ke změně právní úpravy podmínek, za kterých odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně zruší nebo změní. Omezením kasačního principu v odvolacím řízení, které bylo provedeno především nahrazením demonstrativního výčtu důvodů zrušení prvostupňového rozhodnutí taxativním výčtem v nově koncipovaném ustanovení § 219a o. s. ř., jakož i rozšířením možnosti odvolacího soudu napadené rozhodnutí změnit, by měly být věci vráceny soudům prvního stupně k novému řízení a rozhodnutí jen ve výjimečných případech, přičemž touto právní úpravou, jakož i dalšími změnami, které nastaly v občanském soudním řádu uvedenou dílčí novelou od 1. dubna 2005, došlo k realizaci zásadního záměru uvedené novely, jímž je zrychlení a zefektivnění civilního soudního řízení.

Předpoklady pro zrušení rozsudku soudu prvního stupně nebyly dány ani podle § 219a odst. 2 o. s. ř., podle něhož odvolací soud rozsudek nebo usnesení, jímž bylo rozhodnuto ve věci samé, zruší také tehdy, jestliže ke zjištění skutkového stavu věci je třeba provést další účastníky navržené důkazy, které nemohou být provedeny v odvolacím řízení (§ 213 odst. 3 a 4); ustanovení § 213 odst. 5 tím nesmí být dotčeno. Rozhodl-li tedy odvolací soud po zopakování části listinných důkazů měnicím rozsudkem [§ 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř.], žádného pochybení se nedopustil. Nelze proto dospět k závěru, že by odvolací soud svým nesprávným postupem při výkladu a aplikaci citovaného ustanovení odňal dovolatelce jednu instanci a zatížil tím řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Navíc - jak se podává z odůvodnění napadeného rozhodnutí - odvolací soud účastnice seznámil na nařízeném jednání s odlišným názorem na posouzení věci a účastnice přes poučení soudu nenavrhlly doplnění svých tvrzení a důkazů.

Pokud dovolatelka dovozovala, že právo žalobkyně na úroky z prodlení se přičítá dobrým mravům a jeho výkon je v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, což odůvodnila etickým aspektem dodávek krevního derivátu spočívajícím v potřebě záchrany života a zdraví, pak je třeba tuto námitku podřadit pod dovolací důvod dle § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., na který dovolatelka výslovně neodkazovala. V tomto směru je však dovolání zjevně nedůvodné, neboť charakter zboží, byť slouží k záchraně lidského života a zdraví, sám o sobě ještě neospravedlňuje prodlení se zaplacením kupní ceny a nečiní zákonné právo prodávajícího na úroky z prodlení nemravným či jeho výkon nepoctivým ve smyslu § 3 odst. 1 obč. zák., resp. § 265 obch. zák.

Za situace, kdy Nejvyšší soud neshledal, že by řízení trpělo vadami uvedenými v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) a § 229 odst. 3 (tzv. zmatečnostmi), ani jinými vadami řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, k nimž přihlíží v případě přípustného dovolání z úřední povinnosti (srov. § 242 odst. 3 větu druhou o. s. ř.), bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.) dovolání žalované pro nedůvodnost zamítl (§ 243b odst. 2 část věty před středníkem o. s. ř.).

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nájem](#)
- [Ochrana osobnosti \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušení řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Svéprávnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení a dobré mravy](#)
- [Práva dětí](#)
- [Náklady řízení](#)
- [Odmítnutí dovolání](#)
- [Bezplatná obhajoba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)